

South East Europe Sustainable Energy Policy

Ngrohtësi, siguri, energji e pastër

Cilën rrugë Maqedonia është duke e marrë?

EFIÇENCA E ENERGJISË

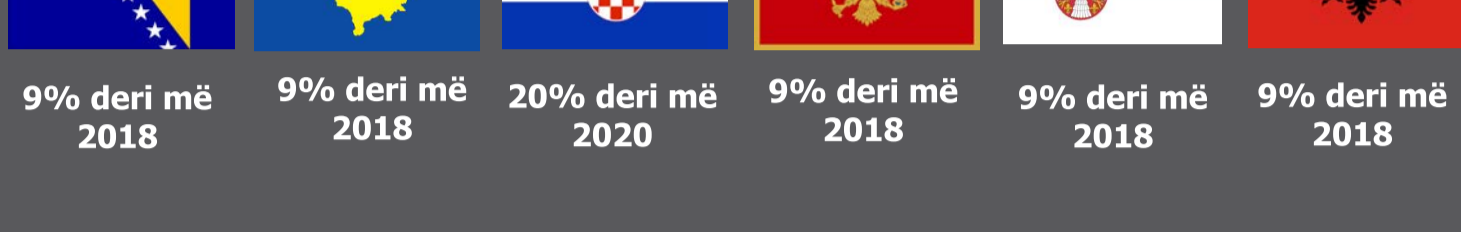

Maqedonia 9% deri më 2018

BE 20% deri më 2020

Efiçenca e energjisë bën që me më pak para të kemi po aq energji. Shtëpitë, spitalet dhe shkollat harxhojnë më pak para për ngrohje. Nëse dhe ju dëshironi të kurseni, kini parasysh se është 1000 herë më efektive të kursesh një njësi energjie sesa ta prodhosh atë.

Fakt: Kur çatia e shtëpisë ka shumë dëborë, atëherë shtëpia është e termoizoluar mirë. Shtëpia pa dëborë ka termoizolim të keq, sepse nxehtësia del nga çatia dhe shkrin dëborën.

ELEKTRICITETI I PISTË

Maqedonia 65%

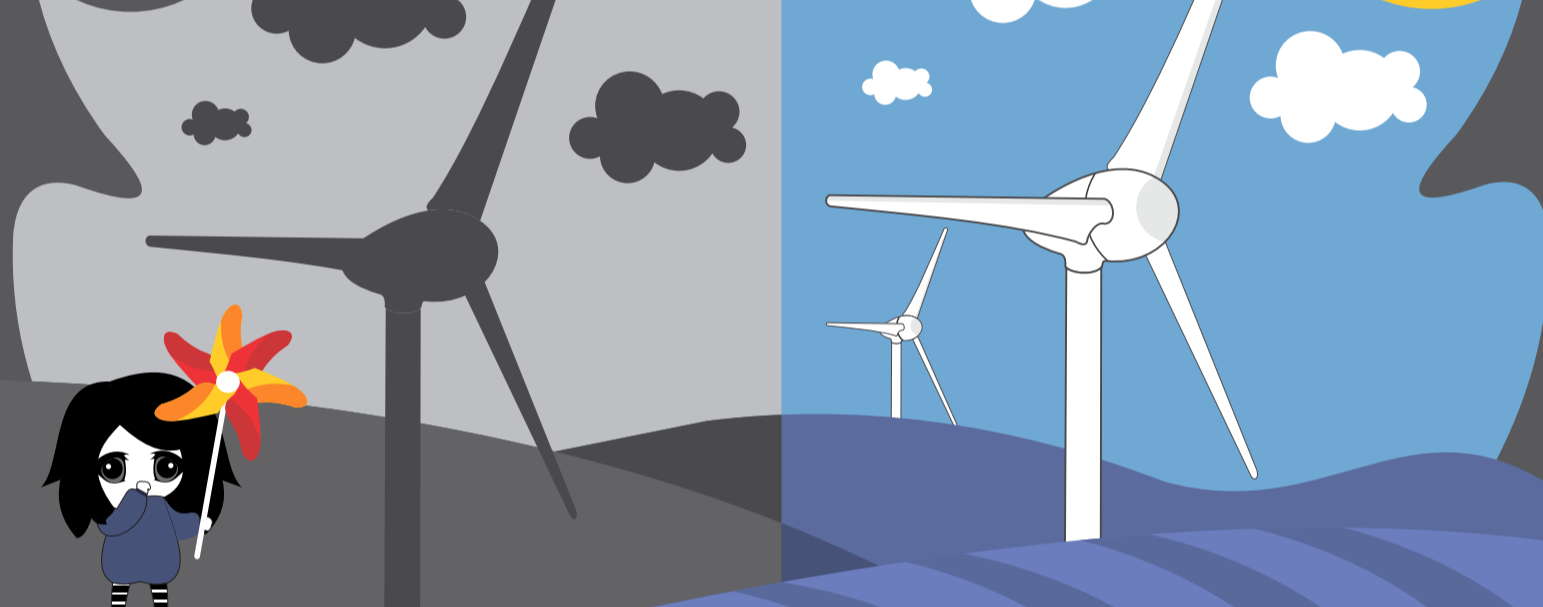
BE 25%

Djegja e qymyrit-veçanërisht e llojit që përdoret në rajonin tonë-krijon probleme shumë të mëdha shëndetësore, dhe është dëmuese për zemrën, mushkëritë dhe trurin. Këto janë probleme që sektori i energjisë refuzon ti pranojë si pjesë të kostos së "qymyrit të lirë". Qymyri i pistë është i lirë vetëm për miliarderët e industrisë, dhe jo për ne, fëmijët tanë dhe mjedisin.

Fakt: Kostua ekonomike e pasojave shëndetësore të përdorimit të qymyrit në BE llogaritet në 42.8 miliard euro në vit. Po të shtojmë dhe emetimet nga termocentralet e qymyrit në Kroaci, Serbi dhe Turqi, shifrat e vdekshmërisë shkojnë në 23,300 vdekje të parakohshme, ose 250,600 vite jetë të humbura, kurse kostot totale shkojnë në 54.7 miliard euro në vit.

ELEKTRICITETI NGA DIELLI DHE ERA

Maqedonia 0

BE 172 200 GWh

Shumica e rajonit tonë ka mbi 250 ditë me diell në vit dhe mundësi të shkëlqyera për energjinë nga era-dhe kjo energji është falas, e pastër dhe e rinovueshme. Potenciali në rajonin tonë është jashtëzakonisht i madh, por fatkeqësisht pak i shfrytëzuar.

Fakt: Toka merr më shumë energji nga dielli në një orë seç përdor i gjithë planeti në 1 vit!

VJEDHJA DHE HUMBJET E ENERGJISË

Maqedonia

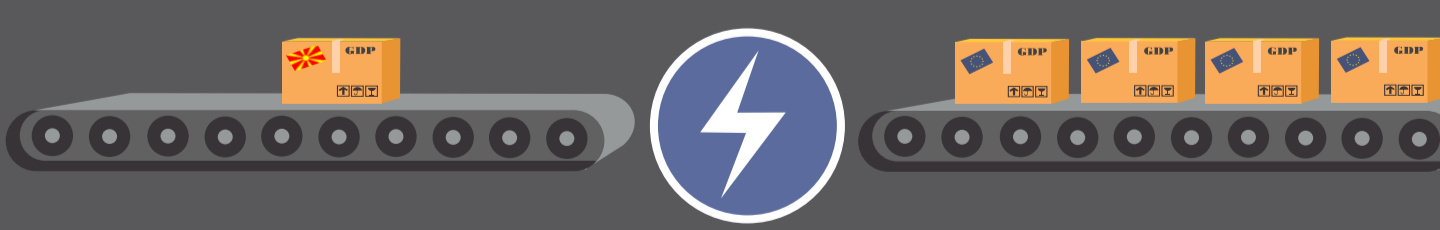
11%

Një arësye pse politikanët dhe miliarderët duan të harxhojnë kaq shumë para në projekte të reja energjie është sepse sasi masive të energjisë aktualisht humbasin ose vidhen. Dhe jemi ne, qytetarët, që paguajmë për këto humbje dhe vjedhje.

Fakt: Gjithë prodhuesit e energjisë në rajon e dinë sa energji vidhet nga rrjeti-dhe nga kush. Kurse konsumatorët që paguajnë faturat, paguajnë dhe për ata që vjedhin. I ftojme qeveritë e rajonit dhe ndërmarrjet e energjisë të ofrojnë të dhëna zyrtare të cilat të tregojnë shkallën e vjedhjeve në sistemin energjistik.

INTENSITETI I ENERGJISË

Maqedonia

1:4

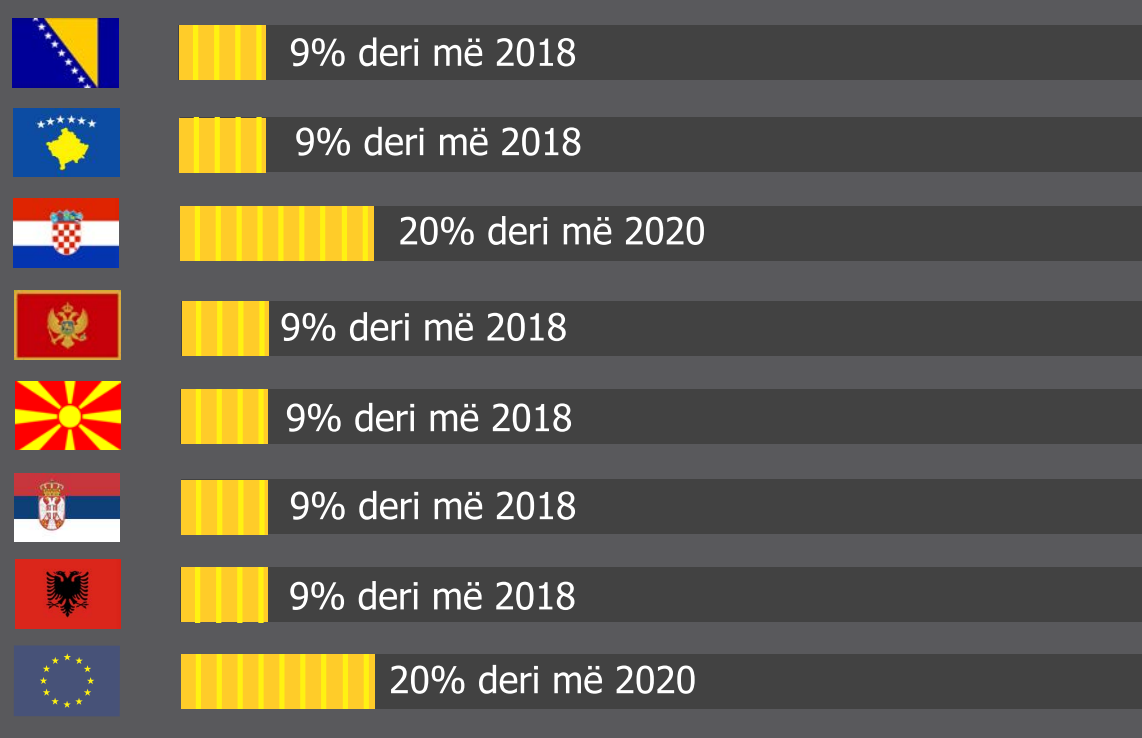
BE

Është shumë e thjeshtë: një mall në BE mund të prodhohet dhe të shitet duke përdorur 2-4 herë më pak energji se sa ç'na duhet neve në rajon për të prodhuar të njëjtin mall. Për të matur prodhimin vendas përdoret shifra e GDP-së. GDP tregon totalin e të mirave materiale dhe shërbimeve që prodhohen në një vend.

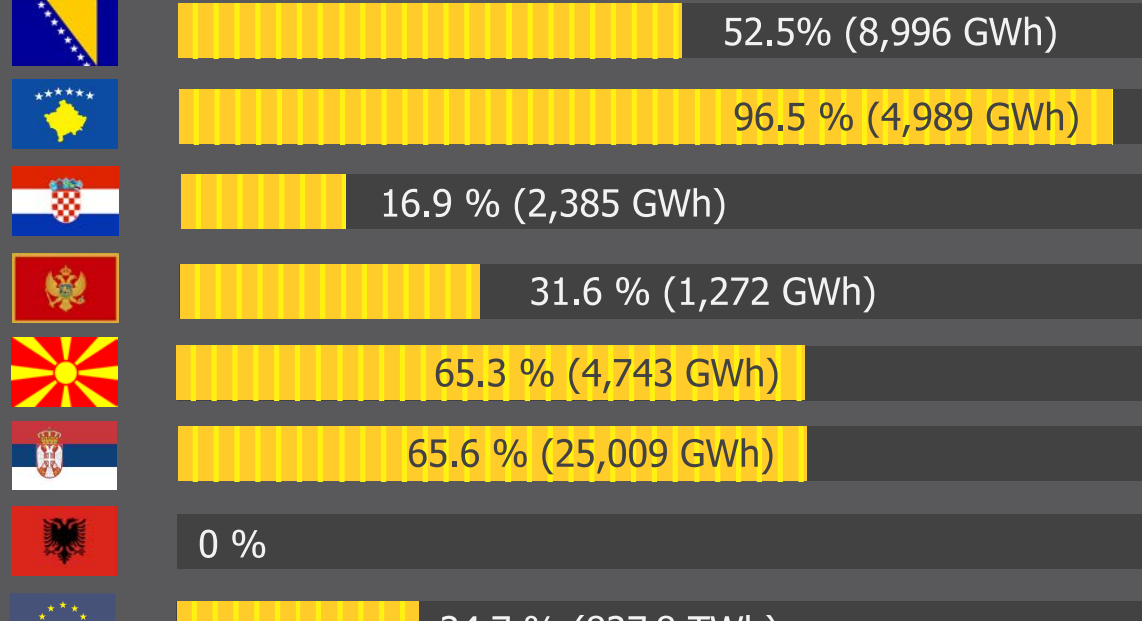
Fakt: Gjatë 20 viteve nga 1990 deri në 2010, industria kimike e BE-së arriti të përgjysmonte intensitetin e saj energjistik. Ndërkohë që ajo rriti vazhdimisht prodhimin, përdorimin e energjisë e mbajti në nivele konstante, duke pakësuar intensitetin energjistik me 3.7% në vit.

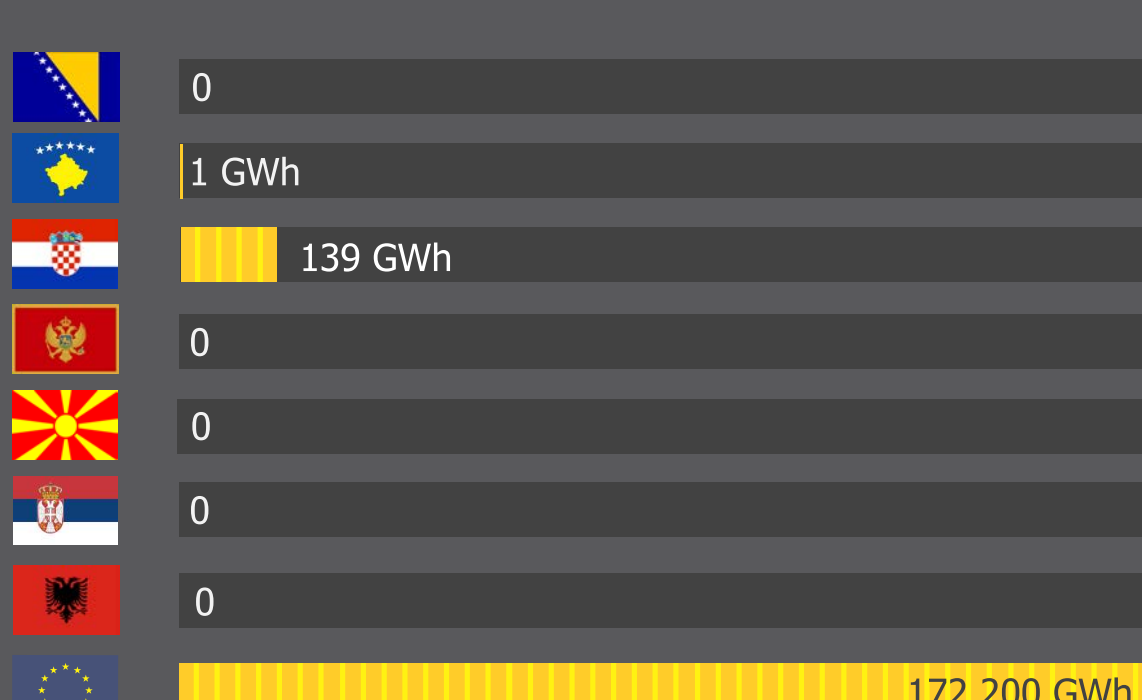
Efiçenca e Energjisë

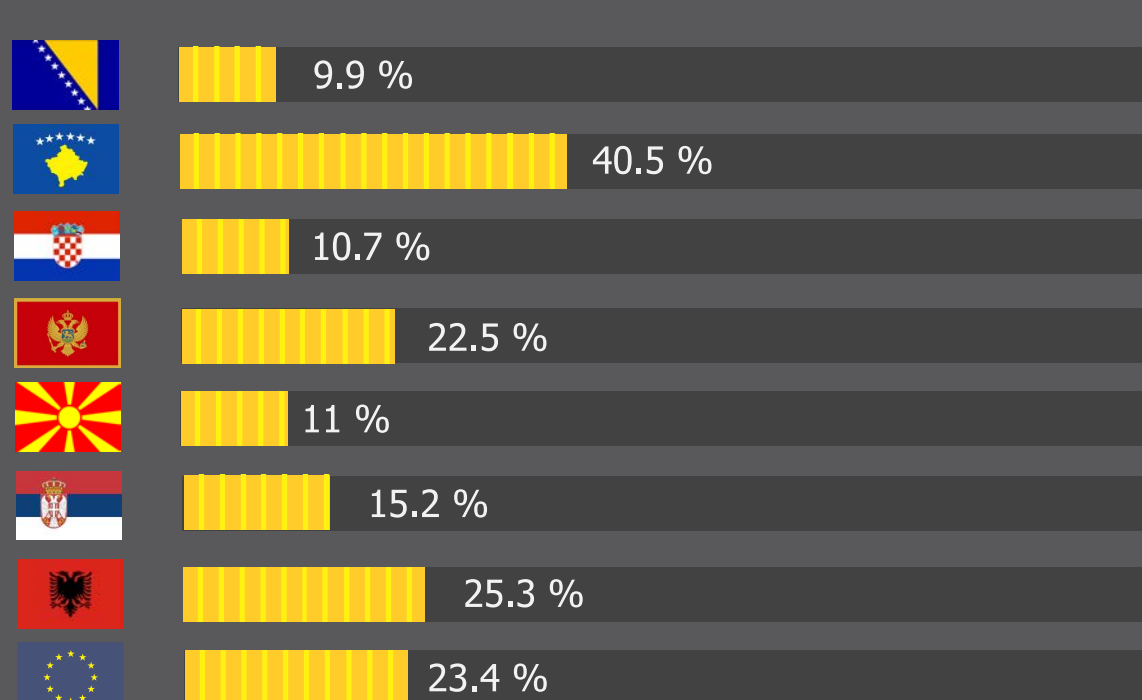
Energjia e pistë (elektriciteti i prodhuar nga qymyri), viti 2010

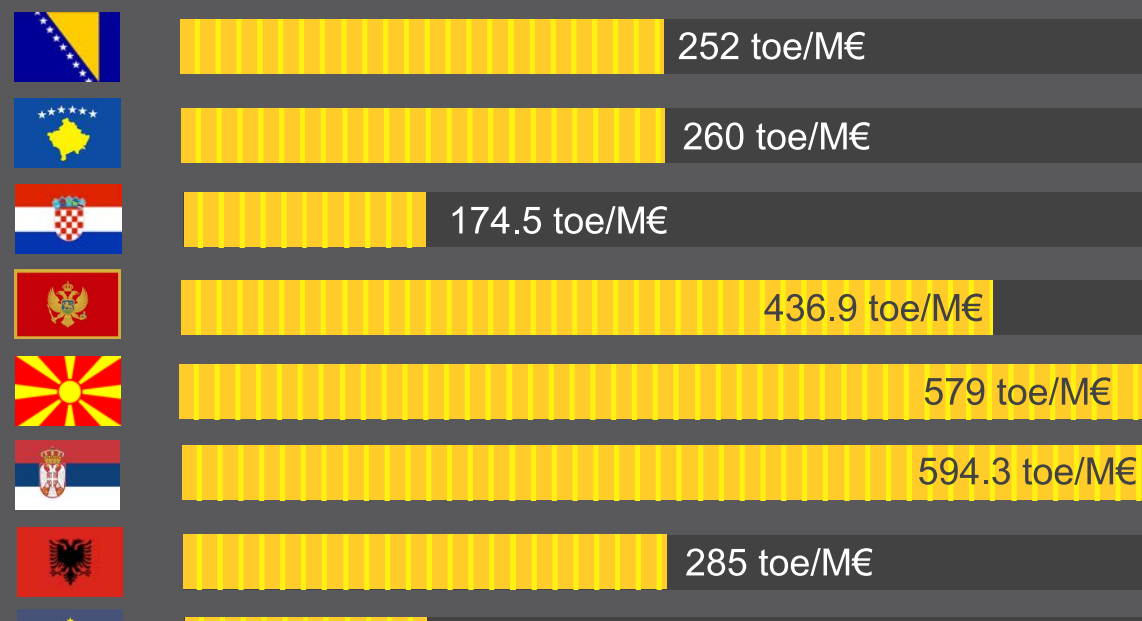
Elektriciteti nga dielli dhe era, 2010

Vjedhjet e energjisë dhe humbjet, viti 2010

Intensiteti i Energjisë, viti 2010

Burimet:

Efiçenca e Energjisë

- Shqipëria, Bosnje Hercegovina, Kosova*, Maqedonia, Mali i Zi, Serbia: Energy Strategy of the Energy Community, Viti i Publikimit: 2012 (<http://www.energy-community.org/pls/portal/docs/1810178.PDF>)
- Kroacia, BE: European Council, 2011 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/119175.pdf) Fakt – Efiçenca e Energjisë: <http://www.homescaninspection.com/is-the-snow-melting-off-your-roof-too-quickly>

Elektriciteti i pistë

- Shqipëria, Bosnje Hercegovina, Kosova*, Maqedonia, Mali i Zi, Serbia: IEA – Agjensia Ndërkombëtare e Energjisë (Statistika të Energjisë) EU: EU Energy in figures. Viti publikimit: 2012 (http://ec.europa.eu/energy/publications/doc/2012_energy_figures.pdf)
- Fakt – Elektriciteti i pistë: The Unpaid Health Bill: How coal power plants make us sick – A report from the Health and Environment Alliance (HEAL), March 2013 - http://www.env-health.org/IMG/pdf/heal_report_the_unpaid_health_bill_wood_coal_poe_plants_make_us_sick_final.pdf)

Elektriciteti nga dielli dhe era

- Shqipëria, Bosnje Hercegovina, Kroacia, Kosova*, Maqedonia, Mali i Zi, Serbia, IEA-Agjensia Ndërkombëtare e Energjisë (Statistika të Energjisë)
- EU: EU energy in figures. Year of publication: 2012 (http://ec.europa.eu/energy/publications/doc/2012_energy_figures.pdf) Fakt – elektriciteti nga dielli dhe era: <http://www.solarenergyexplorer.com/solar-energy-facts.html>

Vjedhja dhe humbjet e energjisë

- Shqipëria: INSTAT (http://www.instat.gov.al/media/146700/bilabci_viti_2011.pdf)
- Bosnje Hercegovina: DERK – Komisioni Shtetëror i Mbikëqyrjes së Elektricitetit (<http://www.derk.ba/Documents/PDFs/DERK%20izvjestaj%20o%20radu%202010-b.pdf>)Kroacia: http://www.eihp.hr/hrvatski/projekti/EUH_od_45/Energjija2010.pdf
- Kosova*: http://ero-ks.org/Annual%20Report/Annual%20Report%202010/Raporti_Vjetor_2010_ZRRE_final_alb.pdf
- Maqedonia: Zyra Shtetërore e Statistikave, Statistikat mbi energjinë 2000 - 2010Mali i Zi: <http://regagen.co.me/wp-content/uploads/06.28.2011.-IZVJESTAJ-RAE-O-STANJU-ENERGETSKOG-SEKTORA-CRNE-GORE-U-2010.-GODINI.pdf>Serbia: <http://www.narucpartnership.org/Documents/AERS.pdf> BE: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/energy-losses-and-energy-availability-2>

Intensiteti i Energjisë

- Shqipëria: Bilanci energjistik 2011 (http://www.akbn.gov.al/images/pdf/energji-terinovueshme/Bilanci_Energjetik-2011.pdf)
- Bosnje Hercegovina: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_energy_intensity
- Kroacia: http://www.eihp.hr/hrvatski/projekti/EUH_od_45/Energjija2010.pdf
- Kosova*: Bilanci energjistik 2011 (http://www.akbn.gov.al/images/pdf/energji-terinovueshme/Bilanci_Energjetik-2011.pdf)
- Maqedonia: Zyra shtetërore e Statistikave, Statistikat mbi Energjinë 2000 - 2010
- Mali i Zi : http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2010/package/mn_rapport_2010_en.pdf
- Serbia: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2010/package/sr_rapport_2010_en.pdf
- EU: EU energy in figures. Year of publication: 2012 (http://ec.europa.eu/energy/publications/doc/2012_energy_figures.pdf)
- Fakt –Intensiteti i Energjisë: <http://www.cefic.org/Facts-and-Figures/Energy/Energy-intensity-in-the-EU-chemicals-industry/>.

* Ky përcaktim është pa paragjykim në lidhje me pozicionet rreth statusit, si dhe është në përputhje me Rezolutën 1244/99 dhe opinionin e GJN mbi Deklaratën e Pavarësisë së Kosovës

Mbështetur financiarisht nga:

Empowered lives. Resilient nations.

Ky publikim është prodhuar me ndihmën e Bashkimit Evropian. Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësi e rrjetit SEE dhe partnerit prodhues SEE SE, Evroplian. Në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohet si pasqyrim i pikëpamjeve të Bashkimit Evropian.